

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Maguru a sudcov JUDr. Sone Mesiarkinovej a JUDr. Milana Deáka, v právnej veci navrhovateľa **B.**, **B.**, proti odporkyňi **P. M.**, bývajúcej v **B.**, zastúpenej JUDr. A. M., advokátkou v **B.**, **o vypratanie bytu**, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp.zn. 14 C 54/2003, o dovolaní odporkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 31. mája 2006 sp.zn. 3 Co 244/05, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 31. mája 2006 sp.zn. 3 Co 244/05 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava V rozsudkom zo dňa 3. marca 2005, č.k. 14 C 54/2003-47 uložil odporkyňi povinnosť vypratať trojizbový družstevný byt, nachádzajúci sa v **B.**, číslo bytu **X.**, **X.** poschodie, bez nároku na bytovú náhradu a zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania 1 000,-- Sk, všetko v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Mal za preukázané, že odporkyňa hrubo porušovala svoje povinnosti vyplývajúce jej z nájmu bytu tým, že neplatila riadne a včas úhrady spojené s užívaním bytu a ku dňu výpovede mala dlh voči prenajímateľovi 41 580,-- Sk. Preto jej navrhovateľ dôvodne dal výpoveď z nájmu bytu, ktorej neplatnosť v zákonnej lehote na súde nenapadla. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 31. mája 2006, sp.zn. 3 Co 244/05 odvolanie podané odporkyňou dňa 18. apríla 2005 odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. d/ O.s.p. Svoje rozhodnutie odôvodnil nedostatkom náležitostí podania, pretože odporkyňa podala v zákonom stanovenej lehote len odvolanie bez uvedenia dôvodov a dôvody doplnila až po uplynutí 30-dňovej lehoty. Odvolací súd v odôvodnení svojho uznesenia poukázal na možnosť rozširovania rozsahu a dôvodov odvolania len v lehote na podanie odvolania (§ 205 ods. 3 O.s.p.) a vyslovil názor, že dôvody podané po tejto lehote nie je možno v odvolacom konaní akceptovať.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podala dňa 19.9.2006 dovolanie odporkyňa a navrhla ho zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Namietala, že postupom krajského súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Odporkyňa dôvody odvolania nerozširovala, odvolanie z 15.4.2005 bolo neúplné, pretože neuviedla dôvody. Podanie je neúplné vtedy, ak neobsahuje všetky náležitosti, ktoré musí obsahovať a ktoré sú uvedené v ustanovení § 42 ods. 3 O.s.p., prípadne ďalšie náležitosti stanovené zákonom (v tomto prípade náležitosti podľa § 205 ods. 1 a 2 O.s.p.). Odporkyňu prvostupňový súd vyzval, aby neúplné odvolanie doplnila a opravila. Ona túto výzvu splnila a doplnila kvalifikovane odvolanie, čím naplnila všetky náležitosti v zmysle § 205 ods. 1 a 2 O.s.p. Preto nemohol byť ani dôvod na odmietnutie odvolania podľa § 218 ods. 1 písm. d/ O.s.p. Tým, že odvolací súd neprihliadol k tomu, že odvolanie doplnila podľa § 209 ods. 2 O.s.p. jej nesprávnym postupom odňal možnosť konať vo veci.

Navrhovateľ žiadal vo svojom vyjadrení dovolanie odporkyne zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas (§ 240 ods. 1 O.s.p.) riadne zastúpená účastníčka konania (§ 241 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je takýto opravný prostriedok prípustný.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Pokiaľ dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, je tento opravný prostriedok prípustný, ak smeruje proti

zmeňujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 O.s.p.), alebo potvrdzujúcemu uzneseniu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), alebo ak ním bolo potvrdené buď uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) alebo uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo jeho vyhlásenie za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nemá znaky vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd nepotvrdil uznesenie súdu prvého stupňa a vo svojom uznesení nevyslovil, že je proti nemu dovolanie prípustné. V danej veci nejde ani o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a ani o jeho uznanie (neuznanie) alebo vyhlásenie za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Odporkyňou je napadnuté uznesenie odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania, teda také uznesenie, ktoré nevykazuje znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Jej dovolanie preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal i otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným). Ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O.s.p. vylúčené. Pri skúmaní, či je dovolanie prípustné, sa dovolací súd zamerával predovšetkým na okolnosti, ktoré dovolateľka v dovolaní namietala.

Podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu znemožňujúci účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok.

S poukazom na prechodné ustanovenie § 372i ods. 2 O.s.p. účinné od 1.9.2005 (zákon č. 341/2005 Z.z.), začaté konania o odvolaní a dovolaní, o ktorých odvolací súd alebo dovolací súd nerozhodol do 31. augusta 2005 sa dokončia podľa práva platného do 31. augusta 2005.

Odvolací súd v prejednávanej veci rozhodoval o podanom odvolaní z 18. apríla 2005, pri posudzovaní správnosti jeho postupu (resp. i postupu súdu prvého stupňa) vedúceho k odmietnutiu odvolania bolo treba vychádzať zo znenia O.s.p. platného a účinného do 31. augusta 2005 vrátane (teda ešte pred novelizáciou O.s.p. vykonanou zákonom č. 341/2005 Z.z. s účinnosťou od 1. septembra 2005, ďalej len „O.s.p. v tomto znení“).

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v tomto znení v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Prípustné odvolacie dôvody potom vymedzuje ustanovenie § 205 ods. 2 O.s.p. a podľa odseku 3 rovnakého ustanovenia rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Z ustanovenia § 209 ods. 1 O.s.p. v tomto znení vyplývalo, že súd prvého stupňa uznesením odmietne odvolanie, ktoré a/ bolo podané oneskorene alebo b/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému odvolanie nie je prípustné; podľa odseku 2 rovnakého ustanovenia potom v ostatných prípadoch súd prvého stupňa vyzve toho, kto podal odvolanie, aby nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľné odvolanie v lehote desiatich dní doplnil alebo opravil.

V zmysle § 210 ods. 2 O.s.p. v tomto znení, ak ten, kto podal odvolanie, napriek výzve podľa § 209 ods. 2 O.s.p. neodstráni jeho vady, predloží súd prvého stupňa vec odvolaciemu

súdu na rozhodnutie o odvolaní do desiatich dní od uplynutia lehoty na podanie vyjadrenia alebo od uplynutia lehoty na odstránenie väd odvolania.

Podľa § 211 O.s.p. v tomto znení pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa, pokiaľ nie je ustanovené niečo iné z ustanovenia § 218 ods. 1 písm. d/ O.s.p. v tomto znení, odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré nemá náležitosti podľa § 205 ods. 1 a 2.

Systematickým, gramatickým i logickým výkladom citovaných ustanovení O.s.p. dovolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nie je vecne správne.

Odvolanie (ako osobitný druh podania, ktoré je inak návrhom na začatie konania v druhom stupni, teda odvolacieho konania) musí mať nielen náležitosti vyžadované pre všetky podania určené súdu, ale okrem týchto náležitostí (uvedených v ustanovení § 42 ods. 3 O.s.p. v tomto znení) i niektoré ďalšie náležitosti vypočítané v ustanovení § 205 ods. 1 O.s.p. v tomto znení. Súd prvého stupňa sa preto pri rozhodovaní o spôsobe naloženia s odvolaním musí predovšetkým zaoberať otázkou existencie zákonom predpísaných náležitostí odvolania. Podľa úpravy zakotvenej v O.s.p. potom súd prvého stupňa bol povinný pokúsiť sa nedostatok každej náležitosti odvolania odstrániť výzvou na odstránenie vady, resp. na doplnenie alebo opravu podania a z tohto pravidla zákon pripúšťal len dve výnimky, keď súd prvého stupňa mohol bez ďalšieho (teda najmä bez výzvy na odstránenie väd odvolania) odmietnuť 1/ oneskorené odvolanie alebo 2/ odvolanie smerujúce proti takému rozhodnutiu, proti ktorému odvolanie nebolo prípustné. Aj možnosť odvolacieho súdu odmietnuť odvolanie z dôvodu uvedeného v ustanovení § 218 ods. 1 písm. d/ O.s.p. v tomto znení tak bola viazaná na bezvýslednosť pokusu o odstránenie vady odvolania a na tom nič nezmenil ani zákon č. 341/2005 Z.z., ktorý len povinnosť odstraňovať vady odvolaní preniesol na odvolacie sudy. Len zachovanie takéhoto postupu totiž umožňuje postihnúť účastníka za jeho nečinnosť tým, že sa odvolací súd odmietne jeho podaním bez náležitostí zaoberať vecne a to bez toho, aby sa postupu odvolacieho súdu mohla vytykať predčasnosť a teda aj odňatie ním účastníkovi možnosti konať pred súdom. I obmedzenie možnosti odvolateľa rozširovať rozsah a dôvody odvolania podľa § 205 ods. 3 O.s.p., teda len do uplynutia tzv. odvolacej lehoty tak prichádza do úvahy len v prípade odvolania

obsahujúceho všetky zákonom predpísané náležitosti (bezchybného odvolania). Kým nie je zrejmy rozsah napadnutia rozhodnutia súdu prvého stupňa odvolaním a ani dôvody, pre ktoré účastník rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním napadol, nemožno si vyriešiť ani otázku rozporu prípadného neskoršieho postupu účastníka s ustanovením § 205 ods. 3 O.s.p. Rozširovanie rozsahu napadnutia rozhodnutia odvolaním a tiež rozširovanie dôvodov odvolania tak celkom logicky prichádza do úvahy len vtedy, ak v čase zamýšľaného rozšírenia je z odvolania už zrejmy pôvodný rozsah napadnutia rozhodnutia súdu prvého stupňa alebo pôvodné dôvody odvolania; to však neplatí, ak sa neskorším podaním len dopĺňajú náležitosti odvolania v pôvodnom odvolaní chýbajúce (kedy ide v skutočnosti o odstránenie väd odvolania a tu potom nemá žiaden právny význam, či sa tak stalo z vlastnej iniciatívy účastníka alebo na výzvu súdu).

Krajský súd preto nerozhodol správne, ak odvolanie s poukazom na nedostatok jeho náležitostí a tiež s ďalším zjavným poukazom na oneskorenosť doplnenia odvolania odmietol. Uvedeným postupom odvolacieho súdu potom došlo k odňatiu možnosti dovolateľky konať pred súdom v podobe odňatia jej práva na vecné prejednanie jej odvolania proti rozsudku súdu prvého stupňa.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil (§ 243b ods. 1 O.s.p.) a podľa § 243b ods. 2 O.s.p. mu vec vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 14. októbra 2008

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Nina Dúbravčíková